

М. С. Мамуненко

*студ. I курсу магістратури економіко-правового факультету ОНУ імені І.І.Мечникова
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»*

Науковий керівник: к.е.н., доц. Л. Є. Борисова

ІНВЕСТИЦІЙНА БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ ФОНДОВОМУ РИНКУ

У розвинених країнах банківські установи займають лідируючі позиції в інвестиційному секторі. Банківські інвестиції дозволяють поєднувати механізми довгострокового кредитування та фінансування фондів. В умовах недостатнього розвитку національного фондового ринку, особливо його корпоративного сегмента, фінансові вкладення банків стають актуальнішими.

Діяльність банків на фондовій біржі може проходити у трьох напрямках:

- емісія, яка спрямована на залучення фінансових ресурсів шляхом випуску цінних паперів;
- інвестиції, при якій інвестиційні ресурси вкладаються в цінні папери для формування їх портфеля;
- посередництво, що забезпечує перерозподіл капіталу через купівлю-продаж пайових інструментів та функціонування ринкової інфраструктури [1].

Результатом інвестиційної діяльності банків на ринку цінних паперів є формування портфеля інвестицій в акції. Банки можуть інвестувати в акції, державні та особисті облігації, депозитні сертифікати НБУ, деривативи та векселі. На відміну від фінансування інвестицій в основний капітал, інвестиції в цінні папери у більшості банків є короткотерміновими і складаються з утримання придбаних ліквідних цінних паперів до тих пір, поки вони не будуть перепродані за вищою ціною на ринку, або утримання облігацій, поки вони не розрахуються емітентом.

У період з 2013 р. по 2019 р. відмічається тенденція росту загального обсягу інвестицій банківських установ країни у цінні папери у 3,1 рази, і становить 425,8 млрд. грн. у 2019 р. і це за умов, що за останні п'ять років відмічається падіння обсягів кредитування. Ця тенденція призвела до

збільшення частки інвестицій у цінні папери в загальній сумі активів банків з 9,8% у 2013 р. до 23,1% у 2017 р. та збільшення частки інвестицій в пайові інструменти в кредитних портфелях банків з 13,2% у 2013 р. до 29,1% у 2017 р. Загалом інвестиції в цінні папери банків зростали навіть швидше, ніж їх сукупні активи [2].

Сучасна тенденція розвитку інвестицій у діяльність вітчизняних банків, на наш погляд, зумовлена двома причинами: по-перше, зниженням попиту на кредит українського суспільства в умовах системної банківської кризи, що призвело до появи ресурсів, які не беруть участі в кредитному процесі, і по-друге, поява надійних і досить вигідних фінансових інструментів у формі ОВДП на внутрішньому фондовому ринку, що значно збільшило інтерес банків до таких інвестицій. Саме еволюція біржового та позабіржового сегментів ОВДП на біржі є каталізатором інвестиційних процесів у банківському секторі [3].

Підвищення ефективності банківських інвестицій на ринку цінних паперів можна досягти шляхом раціонального розміщення накопиченого інвестиційного капіталу в ефективних інструментах власного капіталу. На сьогодні це завдання залишається надзвичайно важким через відсутність дієвих цінних паперів та невелику «вільну кількість» запасів на внутрішньому ринку, особливо в корпоративному сегменті. Державний регулятор повинен оптимізувати вимоги до емітентів акцій та стимулювати процеси активнішого включення акцій до реєстрів українських фондових бірж. Тільки за умови збільшення кількості інструментів власного капіталу в біржових реєстрах, банки можуть досягти оптимального співвідношення у розподілі інвестицій між державними та корпоративними цінними паперами.

Отже, за сучасних умов у вітчизняній банківській системі відбувається активізація інвестиційної діяльності на ринку цінних паперів. Інвестиційні ресурси банків більш активно орієнтовані на потреби грошово-кредитної та бюджетної політики держави, але все ще недостатньо інтегровані у механізм фінансування економічної діяльності через втрату інтересу до інвестування в корпоративні інструменти. Це послаблює вплив банків на процеси перерозподілу капіталу в суспільстві та забезпечення ефективного використання інвестиційних ресурсів. Поліпшення банківських інвестицій на фондових ринках безпосередньо залежить від стабільності економічного розвитку країни, успіху державної політики стимулювання розвитку цього ринку, особливо його корпоративного сегменту та сегменту ОВДП, а також більш активного розширення фондового механізму для фінансування економічної діяльності що розширює перелік ефективних цінних паперів.

Список використаної літератури

1. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 01.11.2020).
2. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 02.11.2020).
3. Основні показники діяльності банків України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id (дата звернення: 02.11.2020).